

PATVIRTINTA

Sidabravo pagrindinės mokyklos

Direktorius

2026 m. vasario 20 d. Įsakymu Nr. V1-43

**SIDABRAVO PAGRINDINĖS MOKYKLOS
VAIKŲ APŽIŪROS DĖL ASMENS HIGIENOS, PEDIKULIOZĖS IR NIEŽŲ
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sidabravo pagrindinės mokyklos vaikų apžiūros dėl asmens higienos, pedikuliozės ir niežų aprašas (toliau – Aprašas) nustato vaikų apžiūros dėl asmens higienos, pedikuliozės ir niežų veiksmus Sidabravo pagrindinės mokyklos (toliau – Įstaiga).

2. Aprašas skirtas Įstaigos darbuotojams.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Mokinys** – asmuo, kuris mokosi įstaigoje pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas.

3.2. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** – mokinio atstovai pagal įstatymą, kaip tai nustatyta LR vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 18 punkte, t. y. vaiko tėvai, vaiką įvaikinus, – tėviai, nustačius globą ar rūpybą, – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

3.3. **Asmens higiena** – atskira higienos dalis, kuri apima kūno, drabužių, avalynės priežiūrą, buitines bei aplinkos sąlygas ir nustato normas bei taisykles, atitinkančias asmens amžiaus anatomines fiziologines savybes, padedančias išsaugoti sveikatą ir sudaryti higieninio elgesio įpročius.

3.4. **Pedikuliozė (utėlėtumas)** – tai užsikrėtimas utėlėmis. Pedikuliozės sukėlėjai: galvinė utėlė, parazituojanči žmogaus galvos plaukuose, drabužinė utėlė, parazituojanči žmogaus drabužiuose. Visų rūšių utėlės maitinasi žmogaus krauju, sudeša kiaušinius (glindas), kuriuos priklįjuoja prie plauko arti odos. Utėlės nešokinėja, bet greitai šliaužioja.

3.5. **Niežai** – odos liga, kurią sukelia smulkios niežinės erkės. Užsikrečia žmogus nuo žmogaus glaudaus kontakto metu bei naudodamasis sergančiojo asmeninėmis kūno priežiūros priemonėmis. Ligai būdingas intensyvus niežėjimas

4. Aprašas sudarytas vadovaujantis:

4.1. Lietuvos higienos norma HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ ir Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“.

4.2. Sveikatos priežiūros įgyvendinimo mokyklose metodinėmis rekomendacijomis, parengtomis Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro;

4.3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“;

4.4. Užkrečiamų ligų ir AIDS cento metodinėmis rekomendacijomis: „Niežų prevencija ir kontrolė“, „Pedikuliozės profilaktika ir kontrolė“.

II. VAIKŲ APŽIŪRA DĖL ASMENS HIGIENOS, PEDIKULIOZĖS IR NIEŽŲ

5. Vaikų asmens higienos apžiūra dėl pedikuliozės ir niežų Įstaigoje vykdoma gavus tėvų raštišką sutikimą dėl vaikų pedikuliozės ir asmens higienos patikrinimo pasirašant ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo sutartį.

6. Visuomenės sveikatos specialistas (toliau - Specialistas) profilaktinį vaikų tikrinimą dėl pedikuliozės organizuoja kartą į ketvirtį ir/ar po vaikų atostogų (esant reikalui), niežų - pagal epidemiologines reikmes. Tikrinimo rezultatai (pedikuliozės) žymimi „Patikrinimo dėl pedikuliozės registravimo žurnale“ (1 priedas).

7. Prieš kiekvieną patikrinimą mokiniai žodžiu informuojami apie tai, kas bus daroma ir kodėl tai reikia daryti.

8. Apžiūra atliekama sveikatos priežiūros kabinete ar kitoje atskiroje patalpoje, kurioje yra vandens, skysto muilo ir (arba) dezinfekcinio skysčio ir vienkartinio servetėlių ar popierinio rankšluosčio.

9. Tikrinimo metu turi būti imamasi visų priemonių, apsaugančių mokinius nuo viešo izoliavimo, pažeminimo ir kitų neigiamų pasekmių (pokalbiai korektiški, konfidencialūs).

10. Jei apžiūros metu nustatoma, kad mokinyss gali būti užsikrėtęs pedikulioze ar niežais, po atlikto klasės patikrinimo Sveikatos specialistas ar socialinis pedagogas:

10.1. nedelsiant vykdo tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimą dėl įtarimo užsikrėtimo niežais, o pedikuliozės atveju – vykdo utėlėtumo išplitimo profilaktikos veiksmų planą, kuris yra išdėstytas 2 priede.

10.2. Vaikas, kurio galvos plaukuose rasta utėlių, neturi būti tuoj pat atskirtas nuo kitų vaikų, be to, jis gali likti Įstaigoje iki dienos pabaigos. Baigus patikrinimą, būtina tuoj pat informuoti vaiko tėvus ar globėjus telefonu, sms žinute ar tiesiogiai (3 priedas).

11. Grupės, kurioje buvo nustatytas utėlėtumo atvejis, tėvams išdalinami laiškai, kuriais rekomenduojama patikrinti savo vaikų galvas dėl galimo užsikrėtimo utėlėmis bei suteikiama informacija apie utėlėtumo profilaktiką (4 priedas).

12. Pastebėjus utėlėtumo ar niežų atvejus, darbuotojai (mokytojai) nedelsiant informuoja Įstaigos administraciją ir Sveikatos specialistą.

13. Visuomenės sveikatos specialistas informuoja Įstaigos bendruomenę ir rekomenduoja patikrinti vaikų galvas dėl galimo užsikrėtimo utėlėmis bei suteikia informaciją apie pedikuliozės profilaktiką.

14. Vaikas į Įstaigą gali sugrįžti tik tada:

14.1. kai yra pradėtas gydymas nuo niežų ir nebekeliamas pavojus užsikrėsti kitiems Įstaigos kolektyvo nariams;

14.2. kai utėlės yra išnaikinamos (t.y. nerandama nei utėlių, nei glindų). Įstaiga gali pareikalauti iš tėvų raštiško patvirtinimo, kuriame tėvai/globėjai nurodo, kokiomis priemonėmis ir kada buvo pradėtas vykdyti utėlių naikinimas (3 priedas.).

15. Mokiniui grįžus į Įstaigą visuomenės sveikatos specialistas mokiniui atlieka pakartotinį asmens higienos patikrinimą dėl taikyto pedikuliozės ar niežų gydymo kokybės. Jei pakartotinio patikrinimo metu mokiniui nustatomas galimas pedikuliozės ar niežų atvejis, visuomenės sveikatos specialistas informuoja apie tai tėvus (globėjus, rūpintojus) telefonu, sms ar raštu bei rekomenduoja pakartotinai kreiptis į gydytoją.

16. Jeigu mokiniui nustačius galimą užsikrėtimo pedikulioze ar niežais atvejį, tėvai (globėjai, rūpintojai) atsisako gydyti savo vaiką ir piktybiškai nereaguoja į visuomenės sveikatos specialisto pranešimus. Visuomenės sveikatos specialistas raštu informuoja Įstaigos direktorių, socialinį pedagogą, visuomenės sveikatos biuro direktorių.

17. Jeigu mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir toliau nereaguoja į Įstaigos reikalavimus taikyti pedikuliozės ar niežų gydymą, organizuojamas Įstaigos vaiko gerovės komisijos posėdis, kuriame svarstomas galimas mokinio nepriežiūros atvejis ir apie tai informuojamas savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordiniatorius.

15. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui informavus Įstaigą apie užkrečiamų ligų (pedikuliozės, niežų ir kt.) atvejį ar (ir) protrūkį Sveikatos specialistas ar kitas Įstaigos direktoriaus paskirtas darbuotojas atsižvelgiant į rekomendacijas vykdo užkrečiamų ligų prevenciją.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Su vaikų apžiūros dėl asmens higienos, pedikuliozės ir niežų tvarkos aprašu turi būti pasirašytinai supažindinti už vaikų ugdymą ir priežiūrą atsakingi darbuotojai (IUG, PUG mokytojai, klasių auklėtojai).

17. Už pedikuliozės profilaktikos vykdymą ir jos priežiūrą atsakingas Įstaigos socialinis pedagogas ir visuomenės sveikatos specialistas.

SUDERINTA

Mokytojų tarybos posėdyje

2026-02-20 Protokolo Nr. 2

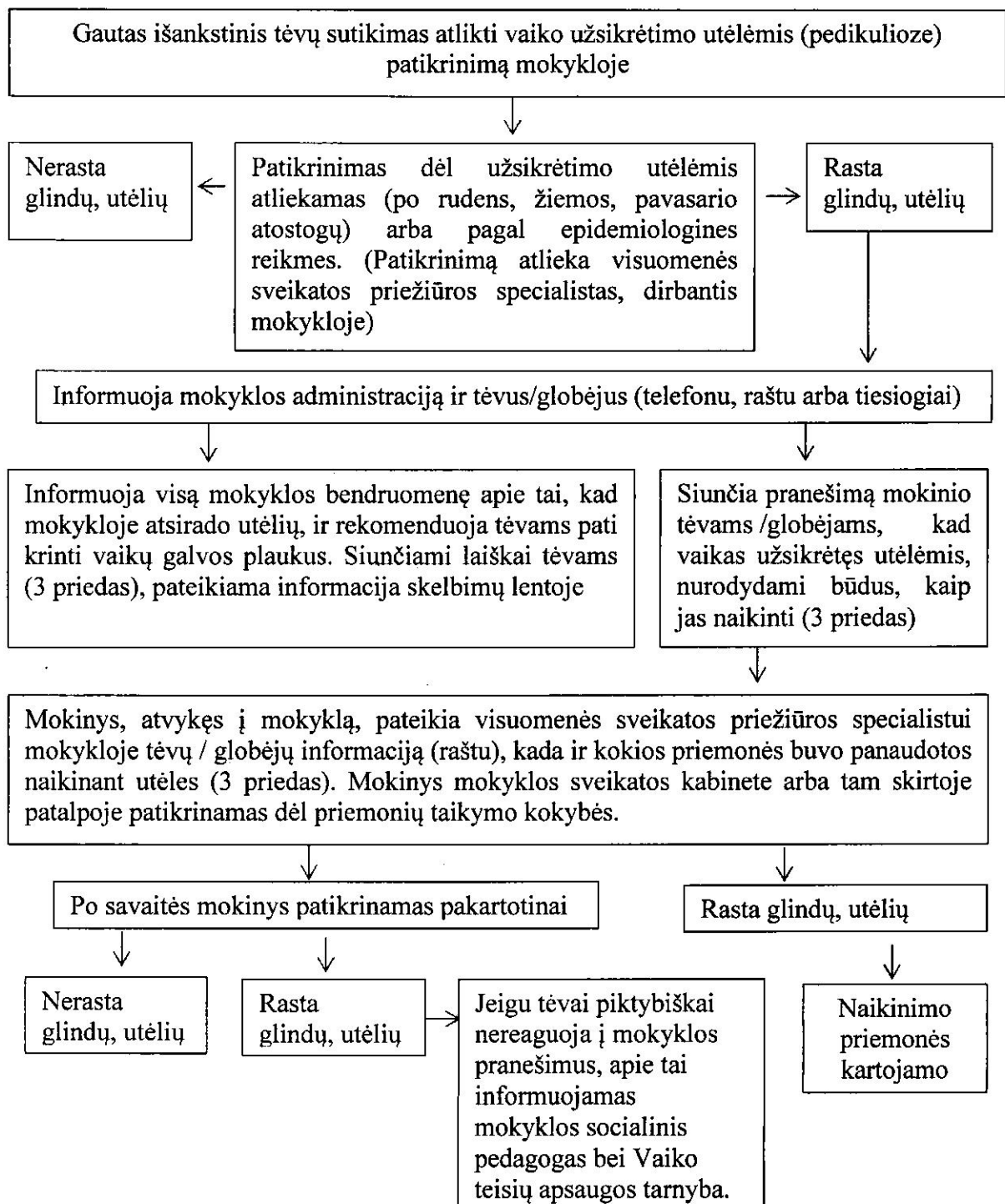
**Sidabravo pagrindinės mokyklos
vaikų apžiūros dėl asmens higienos,
pedikuliozės ir niežų tvarkos aprašo
1 priedas**

SIDABRAVO PAGRINDINĖS MOKYKLOS
PATIKRINIMO DĖL PEDIKULIOZĖS REGISTRAVIMO ŽURNALAS

[illegible]

Sidabravo pagrindinės mokyklos
vaikų apžiūros dėl asmens higienos,
pedikuliozės ir niežų tvarkos aprašo
2 priedas

SIDABRAVO PAGRINDINĖS MOKYKLOS UTĖLĖTUMO IŠPLITIMO PROFILAKTIKOS VEIKSMŲ PLANAS

Sidabravo pagrindinės mokyklos
vaikų apžiūros dėl asmens higienos,
pedikuliozės ir niežų tvarkos aprašo
3 priedas

Gerbiamieji tėveliai (globėjai, rūpintojai)

Jūsų sūnaus/dukros (globotinio (-ės) _____ galvos plaukuose /drabužiuose (pabraukti) buvo rasta utėlių. Tačiau tai dar nereiškia, kad Jūsų namuose nesilaikoma higienos reikalavimų. Net kasdienis galvos plovimas neapsaugo nuo užsikrėtimo utėlėmis. Utėlės negali skraidyti arba šokinėti. Dažniausiai utėlėmis užsikrečiama tiesioginio sąlyčio su utėlėtais žmonėmis metu (iš galvos į galvą), rečiau – keičiantis drabužiais, patalyne, šukomis, šepečiais, naudojantis bendra lova, rankšluosčiais, pagalvėmis.

Prašome imtis priemonių, kad būtų išnaikintos utėlės, esančios Jūsų vaiko galvos plaukuose/drabužiuose. Tam tikslui skirti medikamentai parduodami vaistinėse, jie naudojami griežtai laikantis gamintojo informaciniame lapelyje pateiktų nurodymų.

Į mokyklą Jūsų vaikas gali sugrįžti tik tada, kai jo galvos plaukuose/drabužiuose nebeliks utėlių (jos kartu su glindomis bus išnaikintos medikamentais arba pašalintos rankiniu būdu). Prašome užpildyti toliau pažymėtą šio laiško dalį. Jei iškilo klausimų, skambinkite, rašykite sms telefonu:
.....

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Prašome užpildyti, pasirašyti ir grąžinti šią dalį į mokyklą:

Mokinio vardas, pavardė _____

Priemonės, panaudotos utėlėms naikinti, pavadinimas _____

Gydymo pradžios data _____

Data, kada mokinys grįžo į mokyklą _____

Tėvo (globėjo, rūpintojo) parašas _____

Sidabravo pagrindinės mokyklos
vaikų apžiūros dėl asmens higienos,
pedikuliozės ir niežų tvarkos aprašo
4 priedas

Gerbiamieji tėveliai (globėjai, rūpintojai)

Informuojame, kad mokykloje, kurią lanko Jūsų vaikas, kai kurie vaikai užsikrėtė utėlėmis. Gali būti, kad nuo utėlėtų vaikų užsikrėtė ir Jūsų vaikas.

Tačiau tai dar nereiškia, kad Jūsų namuose nesilaikoma higienos reikalavimų. Net kasdienis galvos plovimas neapsaugo nuo užsikrėtimo utėlėmis. Utėlės nemoka skraidyti arba šokinėti. Dažniausiai utėlėmis užsikrečiama tiesioginio sąlyčio su utėlėtais žmonėmis metu (iš galvos į galvą), rečiau – keičiantis drabužiais, patalyne, šukomis, šepečiais, naudojantis bendra lova, rankšluosčiais, pagalvėmis.

Mokyklos administracija prašo padėti sustabdyti utėlių plitimą. Geriausias būdas kovoti su utėlėmis – reguliariai tikrinti vaiko galvą. Įdėmiai perskaitykite šias rekomendacijas net ir tuo atveju, jei Jūsų vaikas nėra užsikrėtęs utėlėmis.

Jei radote utėlių vaiko galvoje, būtinai informuokite mokyklą, vaikų darželį ar kitą įstaigą, kurioje lankosi Jūsų vaikas(-ai). Taip pat reikia informuoti ir Jūsų vaiko draugų tėvus (globėjus, rūpintojus). Tai yra vienas iš veiksmingiausių būdų apsaugoti kitus ir užkirsti kelią pedikuliozės plitimui. Jei kilo klausimų, galite skambinti, rašyti sms telefonu:.....

Ačiū už bendradarbiavimą!

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)